

Šiaulių apskrities viršininko administracijos Civilinės saugos ir mobilizacijos departamentas

**TEMA: SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲ
SITUACIJŲ VALDYMO CENTRO SUDĖTIS,
KOMPETENCIJA IR DARBO ORGANIZAVIMO
TVARKA BEI VEIKLOS YPATUMAI**

Departamento direktorius
Vidas Astrauskas

RAJONO (MIESTO) SAVIVALDYBĖS ESVC ORGANIZAVIMAS

- Ekstremalių situacijų valdymas savivaldybės teritorijoje yra savivaldybės bei visų valstybės valdymo institucijų teritorinių įstaigų pastangos išvengti ekstremalios situacijos padarinių arba juos sumažinti
- Vietinės ekstremalios situacijos padariniai yra likviduojami ne tik objektų pajėgomis, bet ir pasitelkus specialiujų tarnybų ir savivaldybės pajėgas.

•Vietinės ekstremalios situacijos atveju pagrindinė vietos savivaldos vykdomosios institucijos funkcija yra suteikti reikalingą pagalbą operatyvinėms tarnyboms toliau tęsti darbą panaudojant visus turimus išteklius įvykusios nelaimės pasekmėms švelninti bei koordinuoti kitų organizacijų, išskyrus operatyvių tarnybų (ugniagesių, policijos, greitosios medicinos pagalbos), teikiamą pagalbą. Tą funkciją vykdo **Ekstremalių situacijų valdymo centras**.

•Lietuvos respublikos Civilinės saugos įstatymo 22 straipsnio 3 dalis nurodo: „Prie apskrities viršininko, savivaldybės administracijos direktoriaus sudaromi ekstremalių situacijų valdymo centrai. Šių centrų nuostatus, vadovus ir struktūrą tvirtina jų steigėjai“.

Civilinės saugos parengtis

Vykdoma **valstybiniu, apskrities ir savivaldybės lygiu.**

- **Valstybiniu lygiu-** Vyriausybė, Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija, Vidaus reikalų ministerija, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas, ministerijos ir kitos valstybės institucijos priima strateginius civilinės saugos priemonių įgyvendinimo sprendimus.

- **Apskrities lygiu** – apskrities viršininkas, Civilinės saugos ir mobilizacijos departamentas, apskrities ESVC organizuoja pasirengimą ekstremalioms situacijoms, o prireikus padeda likviduoti jų padarinius.

Civilinės saugos parengtis

- **Savivaldybės lygiu** – savivaldybių administracijos direktoriai, civilinės saugos skyriai, civilinės saugos darbuotojai, savivaldybių Ekstremalių situacijų valdymo centrai, priešgaisrinės bei kitos spec. tarnybos, ūkio subjektai, įstaigos organizuoja pasirengimą ekstremalioms situacijoms, o prireikus likviduoja jų padarinius.

SAVIVALDYBĖS EKSTREM ALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO CENTRAS (ESVC)

Savivaldybės ESVC yra civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos sudėtinė dalis, kuri esant vietinei ekstremalei situacijai savivaldybės lygiu organizuoja ir koordinuoja gaivalinių nelaimių, avarijų ar katastrofų lokalizavimą, žmonių ir turto gelbėjimą, padarinių šalinimą. Karinės grėsmės ar karo atveju, kai šalyje paskelbiama karinė padėtis, ESVC tampa teritorinės gynybos vadovybės paramos organizacija ir vykdo savo uždavinius bei funkcijas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybės ESVC

- Savivaldybės ESVC savo veikloje vadovaujasi LR civilinės saugos, vietos savivaldos įstatymais, kitais teisės aktais bei norminiais dokumentais civilinės saugos srityje, savivaldybės sprendimais, apskrities viršininko nurodymais ir rekomendacijomis, civilinės saugos parengties planu bei centro nuostatais.
- ESVC, vykdydamas savo veiklą, nepakeičia ir nedubliuoja savivaldybės ir valstybės institucijų bei įstaigų funkcijų.
- ESVC veiklos nuostatus, vadovą ir struktūrą tvirtina savivaldybės steigėjas. Valdymo centro sudėtis tikslinama ne rečiau kaip 1 kartą per metus.

Savivaldybės ESVC

- ESVC sudėtis tvirtinama iš naujo pasikeitus centro vadovui, 1/3 centro nariams ar struktūrinių grupių vadovams.
- ESVC veiklos forma – posėdžiai, kurie organizuojami ne rečiau kaip 3 kartus per metus.
- Posėdžio protokolą ir nutarimą pasirašo centro vadovas ar pirmininkaujantis asmuo.
- Posėdžio metu priimti nutarimai privalomi visiems vykdytojams.
- ESVC narių iškvietimui skubiam posėdžiui naudojamas sutartinis signalas „**Avarija**“.
- ESVC darbo vieta – savivaldybės vadavietė.

ESVC uždaviniai ir funkcijos

Uždaviniai:

- organizuoti ekstremalių situacijų prevenciją ir pasirengimą joms;
- Gresiant ar susidarius ekstremaliai situacijai organizuoti nelaimės stabdymą, žmonių gelbėjimą ir padarinių šalinimą bei tam vadovauti;
- parengties ekstremalioms situacijoms plano pagrindu telkti savivaldybės CS ir gelbėjimo tarnyboms, ūkio subjektams į pagalbą kitoms valstybės institucijoms ir ūkio subjektams pavaldžias tarnybas bei techniką, koordinuoti jų veiksmus likviduojant ir šalinant ekstremalių situacijų padarinius
- Užtikrinti strateginį ir operacinį vadovavimą susidarius ekstremaliai situacijai.

ESVC uždaviniai ir funkcijos

ESVC vykdydamas jam pavestus uždavinius ir funkcijas kasdieninėje veikloje:

- Nagrinėja savivaldybės CS plėtotės programas, prevencines priemones ir teikia pasiūlymus administracijos direktoriui dėl jų įgyvendinimo;
- Koordinuoja esančių savivaldybės teritorijoje valstybės institucijų, visų rūšių bei nuosavybės formų įmonių, organizacijų veiklą CS srityje, svarsto jų pasirengimą veiksams esant ekstremaliai situacijai ir imasi priemonių šiam pasirengimui gerinti;

ESVC uždaviniai ir funkcijos

ESVC esant ekstremaliai situacijai ar kilus jos grėsmei:

- Įvertina susidariusią situaciją, jos pavojingumo laipsnį gyventojams, turtui, aplinkai ir galimą poveikį visuomenės rimčiai;
- Perspėja esančias savivaldybės teritorijoje valstybės institucijas, visų rūšių bei nuosavybės formų įmones, įstaigas, organizacijas, gyventojus apie ekstremalios situacijos grėsmę, informuoja apie jos pobūdį, išplitimo tikimybę, būtinus gyventojų veiksmus;

ESVC uždaviniai ir funkcijos

- informuoja savivaldybės administracijos direktorių, apskrities viršininko administraciją apie susidariusią ekstremalią situaciją;
- teikia pagalbą seniūnijoms joms paprašius arba jeigu to reikalauja susidariusios aplinkybės;
- telkia civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgas ir materialinius išteklius, koordinuoja jų panaudojimą ekstremalios situacijos padariniams lokalizuoti ir šalinti;

ESVC udaviniai ir funkcijos

- koordinuoja institucijų veiksmus likviduojant ekstremalios situacijos padarinius;
- organizuoja gelbėjimo ir padarinių šalinimo darbų materialinį techninį aprūpinimą;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl finansinių ir kitų materialinių išteklių racionalaus naudojimo ir skirstymo ekstremalios situacijos padariniams šalinti.

ESVC teisės

Siekdamas vykdyti pavestus uždavinius ir funkcijas, savivaldybės ESVC turi teisę:

- kontroliuoti Lietuvos Respublikos įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, vidaus reikalų ministro, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymų, apskrities viršininko ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų civilinės saugos srityje vykdymą, visų rūšių bei nuosavybės formų įmonių, įstaigų, organizacijų, esančių savivaldybės teritorijoje, veiklą civilinės saugos srityje ir teikti jiems metodinę pagalbą organizuojant prevencines priemones galimiems ekstremalių įvykių padariniams sušvelninti arba išvengti;

ESVC teisės

- inicijuoti savivaldybės lygio ekstremalios situacijos skelbimą, operacijos vadovo skyrimą; vadovauti savivaldybės civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgoms bei kitoms savivaldybės teritorijoje esančioms valstybės institucijoms atliekant gelbėjimo ir padarinių šalinimo darbus;
- gauti iš visų įmonių, įstaigų, organizacijų, esančių savivaldybės teritorijoje, išsamią informaciją apie turimas pajėgas ir išteklius, kurie galėtų būti panaudoti gelbėjimo darbams atlikti ir ekstremalios situacijos padariniams šalinti

ESVC teisės

- ekstremalios situacijos padariniams lokalizuoti ir šalinti, gelbėjimo darbams atlikti pagal sąveikos planus panaudoti visas, net ir valstybės institucijoms, esančioms savivaldybės teritorijoje, pavaldžias tarnybas ir materialinius išteklius;
- gauti išsamią informaciją apie ekstremalią situaciją ir susidariusią padėtį iš savivaldybės teritorijoje esančių institucijų ir ūkio subjektų;
- priimti sprendimus dėl gelbėjimo ir kitų neatidėliotinų darbų organizavimo ir teikti juos vykdyti seniūnijoms, ūkio subjektams;

ESVC teisės

- prireikus laikinai apriboti arba sustabdyti visų rūšių bei nuosavybės formų įmonių, įstaigų, organizacijų gamybinę veiklą;
- prašyti apskrities viršininko administracijos pagalbos, kurios reikia gelbėjimo ir kitiems neatidėliotiniems darbams atlikti;
- prašyti valstybės rezervo civilinės saugos priemonių panaudojimui.

ESVC struktūra

Kad savivaldybės ESVC galėtų vykdyti funkcijas bei greitai ir efektyviai reaguoti į susidariusią ekstremalią situaciją, rekomenduojama tokia jo sudėtis:

- veiklos koordinavimo grupė;
- planavimo ir valdymo grupė;
- visuomenės informavimo grupė;
- ryšių grupė.

Operaciū vadovas

**SAVIVALDYBĖS
ESVC**

**SAVIVALDYBĖS ESVC
VADOVAS**

**Veiklos
koordinavimo
grupė**

**Planavimo ir
valdymo grupė**

**Visuomenės
informavimo
grupė**

Ryšių grupė

ESVC struktūra

- **Veiklos koordinavimo grupė** – pagrindinis savivaldybės ESVC struktūrinis padalinys, kuris sudaromas iš savivaldybės administracijos skyrių ir tarnybų vadovų arba jų pavaduotojų, savivaldybės nuolatinės parengties tarnybų vadovų (pavaduotojų) arba pareigūnų, turinčių šių institucijų vadovų raštiškus įgaliojimus bei kitų savivaldybės institucijų atstovų. Ši grupė organizuoja savivaldybės ESVC darbą ir padeda ESVC vadovui priimti galutinius sprendimus

ESVC darbo organizavimas

Veiklos koordinavimo grupė vykdo šias funkcijas:

Prevencijos srityje:

- Nagrinėja savivaldybės CS ir gelbėjimo sistemos plėtotės programas, ekstremalių situacijų prevencines priemones, CS parengties ekstremalioms situacijoms planą, teikia pasiūlymus administracijos direktoriui;
- svarsto visų ūkio subjektų veiklą CS srityje ir pasirengimą ekstremalioms situacijoms, ir imasi priemonių šiam pasirengimui gerinti;
- Dalyvauja planiniuose civilinės saugos renginiuose bei priemonėse.

ESVC darbo organizavimas

Ekstremalių situacijų atvejais:

- Analizuoja ir vertina susidariusią situaciją, pateiktus pasiūlymus, sprendimų variantus, juos įteisina bei kontroliuoja jų įgyvendinimą;
- Organizuoja gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus būtinų tam pajėgų patelkimą ir materialinių išteklių, koordinuodama veiksmus su gelbėjimo darbų vadovu;
- Koordinuoja veiksmus su apskrities ESVC;
- Organizuoja sąveiką su institucijomis ir ūkio subjektais, koordinuoja jų veiklą.

ESVC struktūra

- **Planavimo ir valdymo grupė** yra savivaldybės ESVC veiklos vykdomoji grandis. Ji sudaroma iš savivaldybės administracijos skyrių ir tarnybų vadovų paskirtų darbuotojų, savivaldybės civilinės saugos ir nuolatinės parengties tarnybų vadovų pavaduotojų bei kitų savivaldybės institucijų darbuotojų, kurie apdoroja gaunamą informaciją ir teikia pasiūlymus Veiklos koordinavimo grupei. Planavimo ir valdymo grupei vadovauja savivaldybės civilinės saugos darbuotojas arba savivaldybės civilinės saugos tarnybos (skyriaus) vedėjas.

ESVC darbo organizavimas

Planavimo ir valdymo grupė vykdo šias funkcijas:

Prevencijos srityje:

- Prognozuoja savivaldybės teritorijoje galimas ekstremalias situacijas, jų mastą, poveikį žmonėms, jų turtui ir aplinkai;
- Rengia savivaldybės CS parengties ES planą;
- Užtikrina gyventojų perspėjimo ir informavimo apie grėšiantį pavojų ar susidarius ekstremaliai situacijai sistemos funkcionavimą;
- Ruošia pranešimus ir ataskaitas.

ESVC darbo organizavimas

Ekstremalių situacijų atvejais:

- Perspėja gyventojus ir valdymo grandis apie grėšiantį pavojų, informuoja apie galimus padarinius ir priemones jiems likviduoti;
- Rengia ir teikia veiklos koordinavimo grupei pasiūlymus gelbėjimo ir kitiems neatidėliotiniems darbams atlikti bei administracijos direktoriaus ar ESVC vadovo sprendimų, įsakymų projektus;
- Pašalinus ES padarinius, rengia ir teikia administracijos direktoriui materialinių išteklių naudojimo ataskaitą ir pasiūlymus dėl kompensavimo

ESVC struktūra

- **Visuomenės informavimo grupė** sudaroma iš savivaldybės spaudos atstovo (jo nesant, savivaldybės administracijos direktoriaus paskirto darbuotojo), kitų savivaldybės įstaigų ir organizacijų paskirtų atstovų. Visuomenės informavimo grupė laiku teikia visuomenei informaciją apie susidariusią ekstremalią situaciją, vykdomus veiksmus, organizuoja spaudos konferencijas, rengia pranešimus ir leidžia biuletenius, vykdo švietėjišką CS veiklą.

ESVC darbo organizavimas

Visuomenės informavimo grupė vykdo funkcijas:

- **Prevencijos srityje:**

- Dalyvauja visuomenės švietėjiškoje veikloje civilinės saugos klausimais.

- **Ekstremalių situacijų atvejais:**

- Teikia visuomenei informaciją apie susidariusią padėtį, nuostolius, vykdomų padarinių likvidavimo darbų eigą;

- Organizuoja spaudos konferencijas, rengia pranešimus ir leidžia biuletenius, organizuoja jų perdavimą gyventojams per visuomenės informavimo priemones.

ESVC struktūra

- **Ryšių grupė** užtikrina savivaldybės ESVC aprūpinimą patikimais ryšiais, gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos darbą.
- **Gyventojų evakavimo komisija prie ESVC** – organizuoja gyventojų evakavimą ir laikiną jų apgyvendinimą.

ESVC darbo organizavimas

Ryšių grupė vykdo šias funkcijas:

Prevencijos srityje ir ekstremalių situacijų atvejais:

- Užtikrina valdymo centro aprūpinimą ryšiais panaudojant visus turimus ryšio tinklus bei priemones
- Organizuoja gyventojų ir valdymo grandžių perspėjimo ir informavimo apie grėšiantį pavojų sistemų kūrimą.

Evakavimo komisija prie ESVC

Prevenicijoje:

- planuoja laikiną gyventojų evakavimą ir jų apgyvendinimą;
- Organizuoja gyventojų priėmimo punktų sudarymą, jų aptarnavimą ir pasirengimą vykdyti evakuotų apgyvendinimą.

Evakavimo metu:

- Organizuoja gyventojų informavimą apie evakavimą;
- Kontroliuoja bei koordinuoja evakuacijos eigą;
- Organizuoja transporto pateikimą evakuacijai;
- Rūpinasi evakuotų gyventojų apgyvendinimu.

ESVC veiklos ypatumai

ESVC galima prilyginti štabui. **Štabas** – tai specialistų grupė, padedanti administracijos direktoriui surinkti ir apdoroti informaciją, sudarančią pagrindą nagrinėti ir vertinti situacijas. Štabas konsultuoja ESVC vadovą, administracijos direktorių, o jų nutarimus, sprendimus paverčia įsakymais, pavedimais bei palaiko ryšį su savo ir kitais bendradarbiaujančiais vienetais.

ESVC veiklos ypatumai

ESVC sudarymo tikslas- parengti, skirstyti ir efektyviai vykdyti užduotis ES metu svarbiose srityse:

- Informacijos rinkimas
- Informacijos analizė (apdorojimas)
- Informacijos pristatymas
- Sprendimų pasiūlymų rengimas
- Koordinavimas
- Pagrindas sprendimams priimti
- Sprendimų derinimas
- Nutarimų vykdymas
- Informacijos teikimas, veiksmų ir sprendimų fiksavimas raštu.

ESVC sutelkimas

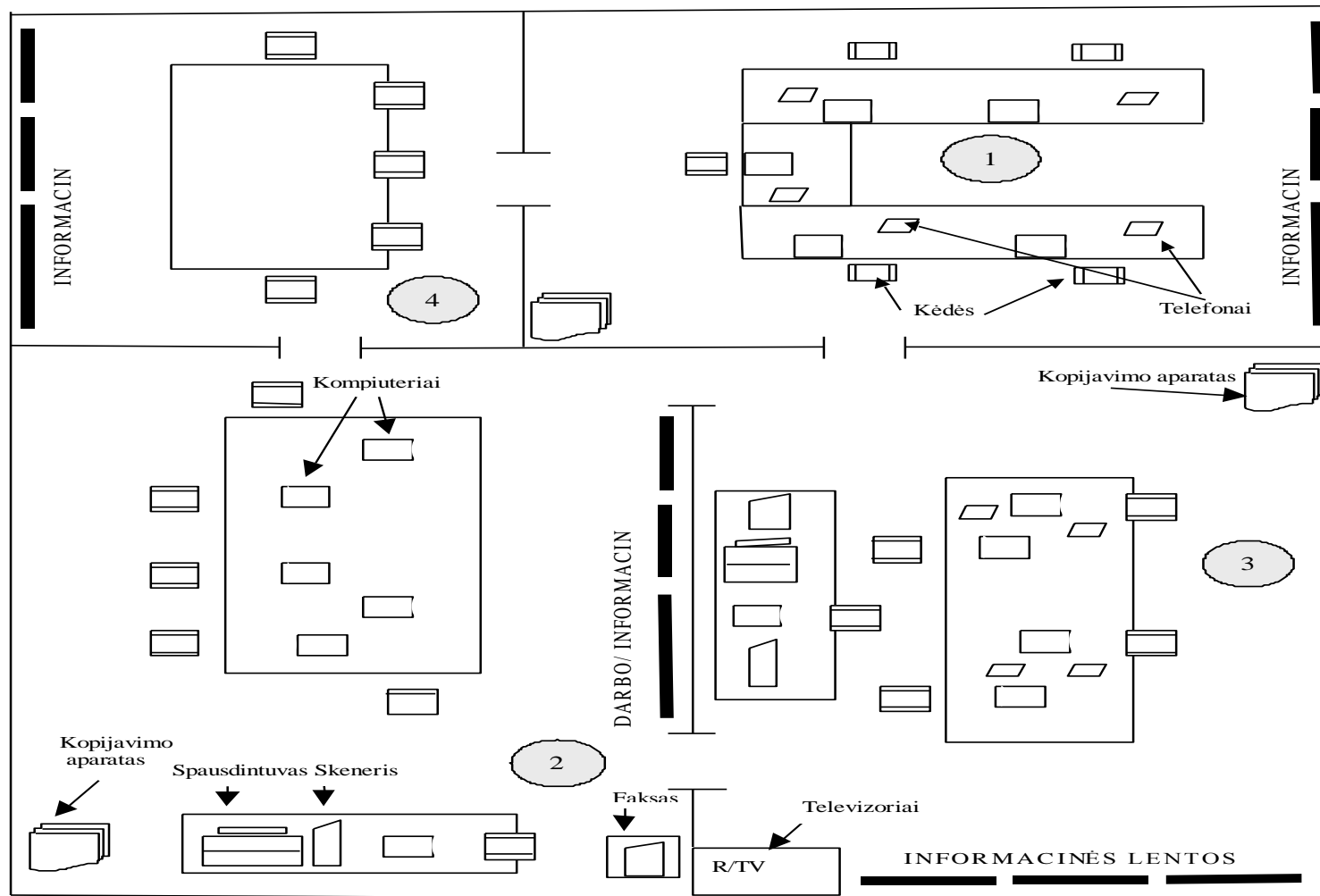
Savivaldybės ESVC sutelkiamas šiais atvejais:

- gelbėjimo darbų vadovui paprašius;
- gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliai situacijai; paskelbus administracijos direktoriui savivaldybės teritorijoje sustiprintąją ar visišką civilinės saugos parengtį;
- apskrities ar savivaldybės civilinės saugos treniruočių ar pratybų metu;
- paskelbus Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos sustiprintąją ar visišką civilinės saugos parengtį valstybinių pratybų ir treniruočių metu.

Savivaldybės ESVC valdymo punktas

Savivaldybės ESVC valdymo punktas yra patalpos, kuriose organizuojamas ESVC darbas ir jis turi būti įrengtas atsižvelgiant į veiklos užtikrinimo ir techninio aprūpinimo reikalavimus; -patalpų plotas ir jų higieninė būklė, autonominis elektros šaltinis, nuolatinis ryšis, elektroninių tinklų ryšis, sumontuotos ryšių ir informavimo priemonės.

SAVIVALDYBĖS ESVC VALDYMO PUNKTAS

1 – V K gr.; 2 – P-V gr.; 3 – VI gr.; 4 – R gr.

Ačiu už dėmesį !